

ST. — NO. 1716.

Entered as second-class matter, Dec. 6, 1907, at the post office at Chicago, Ill., under the Act of Congress of March 3, 1879

CHICAGO, ILL., 31. JULIJA (July 31). 1940

Published Weekly at 2301 So. Lawndale Ave.

LETO—VOL. XXXV.

VELIK ODPOR PROTI PRISILNI VOJAŠKI SLUŽBI

Ugibanja o miru med Anglijo in Nemčijo

OBTANJE NOVIH PRESENEČENJ—"PETA
KOLONA" V ANGLIJI HITLERU VELIKO
POMAGA. — MOC NACIJSKE "MIROVNE"
PROPAGАНDE DOMA IN PO SVETU

Pakt med smrtnima sovražnima Rusijo in Nemčijo je bil prvo veliko presenečenje v sedanji dobi. Tudi nad naglim porazom Francije je svet ostrmel. Vojno razpoloženje Francije do Anglije, ki sta si bili po zagotovilih obeh vlad "nerazdržljivi zaveznici", je tretje čudo sedanja dobe.

Nemčija nezljomljiva

A betajo se druga presenečenja... Na primer možnost zvezde med Nemčijo in Anglijo. Sedanji angleški premier Churchill je ne bo sklenil, toda v Angliji so med reakcionarji in srednjimi sloji močne sile, ki podtalno delujejo za spravo in sodelovanje z Nemčijo. Njihov argument je, da je Nemčija sedaj nezljomljiva in nadaljevanje vojne z njo nima smisla.

Argument, ki vleče

S svojim sestanjem sejejo med angleško ljudstvo misel, da je boljše skleniti mir z Nemčijo, kot pa se ji udati poražena, kakor se je Francija. Sedaj je Anglija še močna, njena pomorska sila le malo okrenjena in armada še skoro nedotknjena z vojno. Toda mora Anglia sama mogla vzdržati v vojni s čezdaj močnejšo Nemčijo in njenou zaveznicou Italijo. Churchillovi tajni nasprotinci trdijo, da ne in vsled tega je po njihovem mnenju nadaljevanje te borbe za Veliko Britanijo samomor.

Kaj storiti?

Nedvomno se angleška vladna na svojih tajnih sestankih s temi Hitlerjevimi manevri večno peča in razpravlja tudi o njegovih mirovnih ponudbah, ki prihajajo neposredno. Ako se bo Churchill posrečilo svoje kolege in javnost uveriti, da Angliji ne preostaja drugega kakor nadaljevati vojno, bo moral Hitler svoje obetanje groznih posledic uresničiti, kajti ako v tem slučaju Anglije ne porazi kakor je Francijo, bo tripel njegov ugled doma in v Italiji. Hitler tudi dobro ve, da će se bo angleška blokada nadaljevala, bo to katastrofa za

(Dalje na 4. strani.)

Obljubljuje "presenečenje", da bo vojna med Nemčijo in Anglijo končana sporazumno in da iz "mira" mora sledi zvezda med njima. Okolišne, radi katerih takšna možnost obstoji, so opisane v gornjem članku. Kaj, ce se v Evropi prihodnjo zimo razvije katastrofni glad in z njim spremenjene epidemije? Članek o tem spodaj na 1. strani.

Referat M. Petrušiča je prihoden na 2. strani in A. Jankovića na 3.

Članek o položaju z ozirom na triumfiranje nacionalizma proti mednarodnosti je na 2. strani, dalje do konca lige narodov, in konec notic s prve strani, v katerih so navedeni dogodki teden s kratkimi presojanjami.

Na 4. strani je med drugim informativni članek o registrirjanju nedavšnjov. Komentarji, Snovjevi dopisi in poročila o preganjanju komunistov zaradi nabiranja podpisov na njihove petice.

Na 5. strani je nadaljevanje razprave o problemih JSZ in zgodba o "Sistem moža s čarodejno metlo", spis Vukove sapučnice.

V prihodnji številki bo nadaljevana razprava o JSZ, dalje poročilo o razpravah in sklepih seje eksekutivne S. P., referat M. Durnove o ženstvu in tazni drugi spisi.

STRAŽENJE NA STARODAVNI REKI NILE

Egipt je valed svoje zvezze z Anglijo izpostavljen napadom Mussolinijevih kohort, ki imajo naloge izkriti angleški imperializem v Sredozemlju in ga nadomestiti z italijanskim. Napadi italijanskih letalcev so predvsem namenjeni na pristanišče Aleksandrija, ki je oporišče angleške vojne mornarice v Sredozemskem morju, in na mostove reke Nile, ki je življenska žila Egipta. Na vrhnji sliki je ena izmed egiptanskih straž, ki noč in dan patrulirajo po reki.

PRESOJANJA DOGODKOV DOMA IN PO SVETU

Delavci WPA so tudi imeli dolgo, ko so vzeli v nji urad za uradom, Lasserja in nekaj drugih pa pridobili za svoje sodelnike. Nekateri so poslali na objekt v Rusijo, da jih še bolj prilegnejo nase. Ampak sedaj, ko gre komunistom trda, jih zapuščajo. Workers' Alliance gre raskrivo pot in Lasser snova novo organizacijo brezposelnih, ki po njegovem zatrdiru nikakor ne sme pod kontrolo komunistov, da bi jo zlorabiljali, kakor so W. A.

V Franciji gladuje milijone ljudi, posebno one množice, ki so pobegnile iz okupiranih krajev. Dne 24. julija je dosegla v Pariz prva posiljatev ameriškega Rdečega kriza. Poslal je bednim 94 ton kondensirane mleka in drugih živil.

Francija postaja fašistična tudi v "moralnosti". V sloviti francoski riveri je mudizem sedaj prepovedan in ženske ne smejo več nositi hlač.

David Lasser, bivši predsednik organizacije brezposelnih (Workers' Alliance) je sedaj zelo priden v razkrinkavanju komunističnih spletov in kontrole v nji. Ko je ta organizacija nastala, je bil David Lasser oglašan za socialist in Workers' Alliance je bila smatrana za del socialističnega gibanja. Napredovala je nagloma, komunistični Unemployed Councils pa nazadovali. Ni bilo dolgo, ko so komunisti ponudili Delavski alijanci oljikino vejico in se ji pridružili. Tudi ni bilo

daljje, da so vse v nji urad za uradom, Lasserja in nekaj drugih pa pridobili za svoje sodelnike. Nekateri so poslali na objekt v Rusijo, da jih še bolj prilegnejo nase. Ampak sedaj, ko gre komunistom trda, jih zapuščajo. Workers' Alliance gre raskrivo pot in Lasser snova novo organizacijo brezposelnih, ki po njegovem zatrdiru nikakor ne sme pod kontrolo komunistov, da bi jo zlorabiljali, kakor so W. A.

V Franciji gladuje milijone ljudi, posebno one množice, ki so pobegnile iz okupiranih krajev. Dne 24. julija je dosegla v Pariz prva posiljatev ameriškega Rdečega kriza. Poslal je bednim 94 ton kondensirane mleka in drugih živil.

Izmed najbolj napadanih članov Rooseveltove administracije je delavska tajnica Frances Perkins. Za tarčo si jo je vzel tudi Ameriška zveza malih biznismanov, ki ji v posebni resoluciji očita, da je resila pred deportacijo blizu 700 tujcev, čeprav so kršili ameriško zakonodajo in zapadli izgon iz te dežele. Večinoma so to taki, ki so prišli v Ameriko nelegalno, se tu poročili in imajo domove in otroke. To je vzrok, čemu jih je Perkinsova obvarovala pred deportacijo.

Velik dobiček General Motors

Korporacija General Motors je napravila v drugem četrletju 1940 nad 46 milijonov dolarjev dobička.

LJUDSTVOM V EVROPI PRETI LAKOTA

Prebivalcev evropskih dežel bo prihodnjo zimo redčil glad. Ze sedaj strada milijone ljudi. Vsled izredno hudega mraza zadnjo zimo in slabega vremena spomladi bo pridelek letos mnogo nižji kakor lani.

Posebno nizek bo pridelek žita. Italijanski poljedelski minister priznava, da bo znašal v Italiji nad 28 milijonov bušiljev pšenice manj kakor lani, kar je za italijansko ljudstvo velika nesreča.

Zelo nizek bo letos pridelek pšenice tudi na Ogrskem, v Rumuniji in Jugoslaviji. V slednji je že sedaj toliko ljudi v posamežnosti, da se vlada v Beogradu in Zagrebu resno bavi z načrti za "reorganiziranje" državnega gospodarstva po fašističnem vzoru.

Rumunija je prepovedala izvoz žita in enako Jugoslavija. Nemška gospodarska komisija preiskuje, če je prepoved upravičena, kajti Nemčija zahteva od balkanskih dežel čimveč živil.

Glad se širi tudi po Franciji in še hujši bo. V Italiji so že štirje "brezmesni" dnevi na teden, kar pomeni, da ga ne doberi niti bogati ljudje, dočim so revni brez mesa vse dneve v tednu. Kruh jim je vlača nedavno že bolj pičlo odmerila. Pomanjkanje se veča tudi v Španiji. V deželah, ki jih je okupirala Nemčija,

posebno na Poljakem in v Belgiji, veliko pomaga ameriški Rdeči krizi.

Nemška vlada ve, da će vojne ne konča do jeseni, bo v Evropi pomanjkanje tolkinano, da tudi nemški bajonetni in strojnici ne bodo mogli vzdržavati reda in mira.

Zaloge hrane pojemajo celo v Angliji, ker ji je dovoz živil oviran z nemško proti-blokado. Mnogi angleški ladiji, naloženi z mesom in žitom, pošiljajo nemški zračni bombniki in podmornice na morsko dno.

Tudi ako bo vojna kmalu končana, bo pomanjkanje živil še dolgo trajalo in milijone revnih ljudi bo stradalno do obupnosti. Nemčija bo v slučaju zmage skušala dobiti v zameno za industrialne izdelke živila iz Južne Amerike, toda za svoje prebivalstvo, ne pa za podjarmljene narode, za katere se naj brižajo njihove oblasti kakor vedo in znajo, in pa dobrodelne družbe. Sploh se Evropa v svoji veliki bedi zelo zanaša na pomoč Zed. držav, ki pa vsem brezplačno tudi ne bodo mogle pomagati. Saj ne odpravijo pomanjkanja niti med revnimi plasti prebivalstva doma, kako bi ga mogle v inozemstvu!

Trpljenja ljudstva v Evropi, ki gladuje, ne bi bilo treba, če bi dežele med sabo sodelovali in napravile konec nacijskemu imperializmu.

S seje eksekutive soc. stranke

Travers Clement in Arthur McDowell sta na seji eksekutive soc. stranke v New Yorku poročala, da pride soc. stranka na glasovnico morda v 40 državah. Poročilo v Callu optimistično ugotavlja, da vodi stranka letos "najživahnejšo kampanjo v svoji zgodbini".

Eksekutiva je vzel na znanje resignacijo Callovega urednika G. Allarda, na njegovo mesto pa je bil imenovan Travers Clement. Uredništvo bo v bodoče v New Yorku, kjer je tudi kampanjski urad, toda Call bo še tiskan v zadružni tiskarni v Kenosha, Wis. Glavni urad ostane v Chicagu, toda gl. tajnik Clement uraduje v newyorskem kampanjskem stanu, kjer dela tudi Robert Parker iz Clevelandu. V uradu v Chicagu upravlja posle nadomestjujoči tajnik McDowell.

O razpravi glede strankinega vojnega stališča in njeni resoluciji ter novi izjavi bo poročilo v pribodnji številki.

Stanje SSPZ

Na zadnji seji gl. odbora SSPZ je bilo poročano, da je v prvih polovici leta narašala za par sto članov, ob enem je imovina presegla prvi milijon doljarjev. Mirko Kuhel je govoril v imenu posebnega odbora o združitveni akciji in ugotovil, da povoljno napreduje. Enako so potrdili nekateri drugi. Anton Zaitz smatra obratno, kar je razvidno iz njegovih dopisov v Prosveti in v Napredku. Glasilo bo še v nadaljevanju tiskano v Clevelandu v tiskarni Enakopravnosti.

Jeza na Perkinsovo

Izmed najbolj napadanih članov Rooseveltove administracije je delavska tajnica Frances Perkins. Za tarčo si jo je vzel tudi Ameriška zveza malih biznismanov, ki ji v posebni resoluciji očita, da je resila pred deportacijo blizu 700 tujcev, čeprav so kršili ameriško zakonodajo in zapadli izgon iz te dežele. Večinoma so to taki, ki so prišli v Ameriko nelegalno, se tu poročili in imajo domove in otroke. To je vzrok, čemu jih je Perkinsova obvarovala pred deportacijo.

Thomas pred odsekom

Norman Thomas je govoril proti sprejemu načrta za prisilno vojaško službo pred se-

(Nadaljevanje na 3. strani.)

ZAGITATORJE NI POČITNIC

Običaj je, da v poletju dohodki Profetarca na naročnini in prispevki v tiskovni sklad zelo pojedajo.

Letos se to ne sme dopustiti. S. upravnik Pogorelec je poročal na zboru, da je list brez rezerve in bo treba storiti vse v naši moči, da ne zaide v dolg in s tem v opasnost za obstoj.

To nevarnost lahko preprečimo le z agitacijo. Tudi v poletju imamo zanj veliko priložnosti. Mnogi se jih poslužujejo. Na primer, Mary Fradel, Latrobe, Pa., je bila na seji westmorelandske federacije SNPJ in nabrala med udeleženci nad \$10 v tiskovni sklad ter dobila dve celoletni naročnini. Ako bi to delali na vseh zborovanih in piknikih, pa bi bil problem rešen in število naročnikov Profetarca bi raslo.

Citatelji, apeliramo na vas, da pomagajete v tem smislu, kajti bodočnost lista je odvisna od vas. Vsi imamo tu in tam priložnost dobiti novega naročnika, ali vprašati za obnovitev naročnine in nabratim vsoto listu v podporo.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTICNE ZVEZE.

NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrti leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka popoldne za pribitke v številki tekodega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Jugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor..... Frank Zaitz
Business Manager..... Charles Pogorelec
Asst. Editor and Asst. Business Manager..... Joseph Drasler

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.

Telephone: ROCKWELL 2864.

Gospodarstvo, mednarodnost in novi nacionalizem

Nekoč je izkorisčal mojster svoje vajence in pomočnike. Nato individualni tovarnar nekaj ducatov delavec. Potem večji tovarnar že več sto delavev, oziroma kolikor jih je uposleval. Iznajdbe tehnikov pa so pripomogle, da se ti individualni izkorisčevalci morali združevati, ali pa propasti v konkurenči. Nastale so korporacije. Razvila se je mogočen kapitalistični razred, ki je vzajemno izkorisčal vse delovno ljudstvo svoje dežele.

V tem procesu so bile nekatere dežele mnogo na boljšem kot druge. Delavci in kmetje so sicer garali v vseh in bili izjemani, kakor je to še danes, a vendar v življenskem standardu so bile med njimi velike razlike. Tiste države, ki so se razvile v imperialistične in prodajale mnogo več nego kupovale, so imelo izobilje: Anglija, Nemčija, Zed. države v prvi vrsti. V Aziji Japonska. Bogastva bogatašev so vidoma rastla in z njimi delavski razred ter njegova mizerija.

Toda trgov je začelo zmanjkovati. Borba za izpodrinjenje drugačega je naraščala. Ta je bila glavni vzrok postanka prve svetovne vojne.

Sedaj smo v drugi. Dasi ni tako obsežna, kar se oboroženega konflikta tiče, je gospodarski spopad v nji veliko večje važnosti kakor pa je bil v svetovni vojni št. 1.

Namesto da bi en mojster, in potem en tovarnar in nato ena korporacija izkorisčala zgolj delavce pri nji uposlene, je nastalo nov sistem — državna korporacija, nacism, ali fašizem, kakor že ga hočemo označevati, "korporacijska država" za izkorisčanje ljudstev drugih dežel. Tako se je staro Darwinovo pravilo, "ohranitev močnega" znova uveljavilo in s tem nov barbarizem, posledica upropasene kapitalistične civilizacije.

Barbarizem sicer ne bi bilo čisto nič treba. Niti ne svetovne vojne št. 2. In ne izkorisčanja.

Toda svet za civilizacijo še ni dozorel, zato se je individualistični kapitalizem spremenil v korporacijskega in končno v državnega, kakršnega zastopajo sedaj v eni ali drugi obliki vse totalitarne države na svetu.

Kakor je bil naturni nagon staromodnega mojstra izkorisčati vajence in pomočnike, ali industrialca priganjati svoje delavce k največjemu fizičnemu napenjanju in nato nagon korporacij znanstveno izrabljati vse delovno ljudstvo v prid razreda posedajočih, tako je danes dospel kapitalizem na točko, v kateri se je v borbi za ohranitev spremenil v fašizem in izrabljiva kolikor more ljudstvo svoje nacionalne države in še veliko bolj pa ljudstva obeh dežel, ki si jih je podrgel. Stari imperializem se torej nadaljuje v novi obliki in pod novo označbo.

To je blaznost, kvarna vsem, četudi "vladajoči" narodi matrajo, da njim ni škode. Tak je položaj sedaj. Tisti, ki verujemo v mednarodnost, ga moramo globoko preudariti, ali hočemo iz te zmede spet ne trdnješa tla.

Socialisti, ali kakor nam pravijo nacija, "marksisti", smo vedeli, da pride za mojstrom tovarnar, za tovarnarjem korporacija in v njem področju kapitalistični razred, nismo pa računali s prerojenjem kapitalizma, ki se je pojavit pod fanatičnim nacionalizmom in je iz njega nastal fašizem.

Na mesto individualnih kapitalistov v Nemčiji in Italiji je prišel državni kapitalizem pod tako fanatično znamrko nacionalizma, v katerem prednjači posebno Nemčija, da je civilizacija, ki jo omenjajo socialisti, zatemnjena. Mrk je legel nanjo. V Aziji razvija tak nacionalistični kapitalizem Japonska.

V Rimu, Berlnu, Tokiu in tudi v Moskvi sicer govore o smrti kapitalizma in plutokracije, a resnica je, da njihova "odprava" starega kapitalizma ni odpravila nobenega vzroka, radi kakršnih nastajajo vojne, se kolijo ljudje in si rušijo mesta.

Kajti kar nove korporativne države goje, je nacionalizem v najfanatičnejših oblikah. Italija svoje ljudstvo uči, da je kulturno in zgodovinsko najzvezneje na svetu. Hitler je opozil nemški narod s histerijo superiornosti njegove kulture, rase in zgodovinskega poslanstva, torej je njim jasno, da se mora Nemčem pokoriti ves svet! V Aziji uči slično teorijo Japonska. In Rusija. Tudi ona se pod pritiskom vrnjenih vplivov in notranje politike spreminja v nacionalistično enoto, državnega kapitalizma.

Marksove teorije vzliz temu niso čisto nič izgubile na vrednosti. Kajti na svetu bo nekoč civilizacija, ali pa nikdar ne pride. Če je ne bo, tedaj naj imajo prav fašisti, ki pravijo, da bo tako kot oni uče, na svetu za zmerom uveljavljeno. Socialisti pa smo prepricani slej ko prej, da civilizacija pride. In da bo res civilizacija, mora temeljiti na mednarodnosti, na trdnih tleh kooperacije med ljudstvi in deželami vsem v korist.

Po oblakih se ne more hoditi. V megli je nemogoče plavati. Prav tako nemogoče je zidati gradove v oblakih. In enako vsako drugo stvar, ki potrebuje trdnih tal.

Pomanjkanje razuma in smisla za odgovornost je družbi prav tako pogubno, kakor pomanjkanje drugih najpotrebnejših stvari.

POSLEDICE NEMŠKIH NAPADOV V ANGLIJI

Nemški letali zapuščajo po vsakem poletu v Anglijo rusevine, mnogo ubitih in ranjenih ter požare, ki jih zanete z bombami. Gornja slika predstavlja napol porušeno cerkev, v kateri je nastal tudi požar. Gasilci v posebni opremi so pri roki ko hitro mogoče, da omeje izirjanje ognja.

NALOGE IN CILJI NAŠE PROPAGANDE

Referat na XII. zboru JSZ in Prosvetne motice, ki se je vrnil 4.-6. julija 1940, MATT PETROVICH

Sodrug predsednik, cenjeni navzoči:

Eno izmed važnih vprašanj, ki jih ima rešiti naš zbor, je: ali naj postane Jugoslovanska socialistična zveza neodvisna organizacija, ali naj se nadalje ostane del ameriške socialistične stranke? Naj bo to vprašanje že rešeno na en ali drug način, ena stvar je gotova: JSZ in Prosvetna matica bosta imeli tudi v bodoči kot svoj cilj in glasujejo za socialistične kandidatke. Obojajo kapitalistični družabni red in prav radi priznajo, da je za odpravo brezposelnosti, za svetovni mir in za ohranitev demokracije absolutno potrebno, da se sedanjem družabnem red nadomesti s takim, ki bo sicer na socialistični produkciji. Verujejo v socialistične principje, toda so popolnoma pasivni in odklanjajo vsako sodelovanje za uresničevanje istih.

Ta armada pasivnih socialistov je sorazmerno jeklo velika. Večkrat sem že slišal, da je v Ameriki na vsakega organiziranega socialističnega deseta neorganiziranih. Tako trditev je seveda nemogoče statistično dokazati, vendar ako vzamemo v poštev število glasov, ki se bili oddani socialističnim kandidatom v raznih volitvah in iste primerjamo s številom organiziranih članov, tedaj bomo priznali, da je zelo nizko. Tukaj potrjuje, da je moje mnenje pravilno. Tukaj sedijo začetniki organiziranih članov JSZ in med njimi sedijo začetniki naših simpatičarjev, zastopniki kulturnih in podprtih družev. Vzemimo naše mestno kulturno društvo Cleveland. Slovenski sodrži v našem mestu imamo tri klube, ki stejejo manj kod dve sto članov. Toda clevelandski zastopniki naših simpatičarjev zasedajo samo kulturne cilje in ne služijo drugim strankam in namenom, je priporočljivo, da sodelujemo z drugimi kulturnimi društvi, ki bi mogli streli našim ciljem.

Isto velja za pevska, dramatska in druga kulturna društva. Z besedo kultura mislimo gotovo stopenje izobrazbe ter duševne in moralne discipline naroda. Dokler tako društva zasedajo samo kulturne cilje in ne služijo drugim strankam in namenom, je priporočljivo, da sodelujemo z drugimi kulturnimi društvi, ki bi mogli streli našim ciljem. V tem primeru je vprašanje, da je naš cilj pravilno. Tukaj sedijo začetniki organiziranih članov SNPJ, ki so včlanjeni pri Prosvetni matici, imajo nad 2,500 članov.

KONEC LIGE NARODOV

Društvo narodov, ki ga je ustvarila versailleska "mironova" konferenca, je bilo napačno vseh malih držav. Leta 1932, ko je Japonska vpadi v Mandžurijo in jo vzele Kitajske, je prišla za ligi prve težke preizkušnje.

Na podlagi svoje ustave bi moralna priskočiti napadeni Kitajski na pomoč, toda namesto tega je poslala liga tja le komisijo, da preiskuje in izda svoj odlok. In res je komisija preiskovala in dograla, da je bila Kitajska napadena brz povoda in Japonska ne bi storila prav, če si bi pridržala kaj kitajske zemlje. Ampak v Tokiju trdijo, da tega ne misijo, pač pa Manžuriju dati samostojnost.

Tako se je liga izognila prvi preizkušnji. Enako v slučaju italijanskega napada na Grčijo, v vpadu Mussolinijeve armade v Etiopijo, v nemško-ita-

Vprašanje, kakšni naj bodo odnosi med tem dvema skupinama, med aktivno in organizirano manjšino na eni, in neorganizirano in več ali manj pasivno večino na drugi strani, je za nas vitalnega pomena. Od pravilne taktike, od taktike, ki bi omogočala priateljsko sodelovanje in razumevanje je odvisen ne samo naš napredok, ampak tudi bodočnost našega časopisa in naše organizacije.

Ako bomo pridobilivali v bodočnosti nove člane v organizaciji,

imamo za iste samo en vir: široke mase simpatičarjev.

V preteklosti sem imel pogosto priliko opaziti, da so bili nekateri naši organizirani sodrži v svoji taktiki napram našim simpatičarjem jako nerodni. Namesto razumevanja in tolerancije so imeli za nje le prezir in pogosto tudi zabavljanje. Ta taka taktika zabavljanja ni se nikdar koristila organizaciji, pridobila jih ni se nikdar niti enega novega člena. Ravno nasprotno, Marsikateri naš simpatičar se je ravno zaradi zabavljanja spremenil v našega nasprotnika. Ako je bil tak simpatičar ob enem tuji vpliven član kakršnega društva ali organizacije, potem je bilo za nas tudi društvo izgubljeno.

Socializem bo prišel, ne kadar bo večina delavstva organizirana v socialistični stranki, ampak kadar bo organizirana socialistična manjšina preprala večino ljudstva, da je družbeni red, ki temelji na socialistični produkciji, boljši od sedanjega. Se več! Ljudstvo bomo moralni prepricati, da smo zmožni voditi industrialni ustroj moderne proizvodnje. Z drugimi besedami, prisiljeni bomo pridobiti si zaupanje ljudskih mas. Mi ne smemo ostati majhno sektaško gibanje, ki životi samo zase. Ostati moramo del mase in imeti z isto skupne interese. To velja tudi za nas Slovence. Kjer koli se pojavi med našimi ljudmi gibanje, ki ima znake popularnosti, tam je naša dolžnost, da sodelujemo z ljudstvom, dokler ni tako gibanje nasprotno našemu socialističnemu produkciji.

Mnogi izmed teh članov so pustili organizacijo zaradi osebnih bojov in prepričanja. Nam vsem je znano, da smo imeli takšne slučaje v Clevelandu, Detroitu, Chicagu in drugod. Ti člani so se umaknili iz stranke; toda v svojem sreču so se vedno socialisti in s pravilno taktiko jih lahko zopet dobimo v naše vrste. Ob enem pa moramo v bodočnosti bolj paziti na člansko disciplino. Kako mašenostni

Kadar jaz priporočam sodržom, da aktivno sodelujejo pri govpodarskih, podpornih in kulturnih organizacijah, ne mislim, da postanejo samo povprečni člani, ampak da aktivno sodelujejo tudi pri upravi istih. Kako pogosto se zgodi, da pridejo razne organizacije pod kontrolo nam nasprotnih ljudi samo zato, ker naši sodrži nočejo sprejeti uradov, za katere so nominirani. Seveda, prevzeti delo in odgovornost ni tako lahko kakor pa kritizirati! Toda kritizirati delo drugih ob enem pa odklanjati vse skupno spletne organizacije, imamo za iste samo en vir: široke mase simpatičarjev.

V preteklosti sem imel pogosto priliko opaziti, da so bili nekateri naši organizirani sodrži v svoji taktiki napram našim simpatičarjem jako nerodni. Namesto razumevanja in tolerancije so imeli za nje le prezir in pogosto tudi zabavljanje. Ta taka taktika zabavljanja ni se nikdar koristila organizaciji, pridobila jih ni se nikdar niti enega novega člena. Ravno nasprotno, Marsikateri naš simpatičar se je ravno zaradi zabavljanja spremenil v našega nasprotnika. Ako je bil tak simpatičar ob enem tuji vpliven član kakršnega društva ali organizacije, potem je bilo za nas tudi društvo izgubljeno.

Zdi se mi potrebljeno omemiti še eno veliko skupino naših rojaku, ki je za bodočnost naše organizacije velikega pomena.

V mislih imam bivše sodržuge in člane JSZ. Ne tiste, ki so se izneverili našim načelom za izvrševanje političnih dogodkov, ki bodo vplivali na naše politično in gospodarsko življenje. Naš slovenski delavec v Ameriki bo rabil list, ki mu bo tolmačil naše razmere in mu bo kazal pot v boljšo bodočnost. Rabil bo tudi organizacijo, ki bo dajala izraz njegovim težnjam in potrebam, organizacijo, ki bo centrala vsega slovenskega načelnega delavstva v vseh naših naprednih društv.

Dati ameriški Slovenci tako organizacijo je glavna naloga tega zborovanja.

so včasih vzroki teh prepričav, in kako urodne za stranko so posledice istih!

Se večje število članov pa je pustilo stranko vselej notranjih razmer. To velja ne samo za nas Slovence, ampak za vse stranke. Postali so razočarani zaradi ponovnih neuspehov. Dolga leta so pomagali graditi veliko delavsko stranko in sedaj . . . ?

Namesto ene velike stranke imamo pol dvečata malih, ki učenje svojo energijo v medsebojnih prepričih. Zadnja leta nam vsak strankin kongres prineže ponovno cepitev. To je tudi včasih vzrok, da se jih med namizjem pojavila zahteva po avtonomni organizaciji.

Danes živimo v resnih časih, v sredini dogodkov, ki bodo odločali bodočnost narodov za dolgo dobo let. Vse kaže, da stoji tudi ameriško ljudstvo pred važnimi dogodki, ki bodo vplivali na naše politično in gospodarsko življenje. Naš slovenski delavec v Ameriki bo rabil list, ki mu bo tolmačil naše razmere in mu bo kazal pot v boljšo bodočnost. Rabil bo tudi organizacijo, ki bo dajala izraz njegovim težnjam in potrebam, organizacijo, ki bo centrala vsega slovenskega načelnega delavstva v vseh naših naprednih društv.

Dati ameriški Slovenci tako organizacijo je glavna naloga tega zborovanja.

Kanadsko državljanstvo za Nemce in Italijane ni ščit

Odbor kanadskega mesta Windsor onkraj Detroita je sklenil, da se mora odsloviti iz javnih služb vse, ki so bili v državah, s katerimi je Kanada v vojni pa čeprav so naturalizirani kanadski državljanji. Prizadeti so Nemci in Italijani.

PRESOJ

ODLOMKI Z DVANAJSTEGA ZBORA JSZ IN PROSVETNE MATICE

Piše ANTON ZAITZ

(Konec.)

Z banketa v SDD v soboto 6. julija smo prišli pozno in se posazgubili v hotelu. Oziroma je bilo že v nedeljo 7. julija zgodaj zjutraj.

Prav ko sem močno zaspal in mi je v ušehi še vedno brnela godba, ob kateri smo se zabavili v SDD, se je začula na vso moč druga tisk moje sobe. Ni šlo drugače, prebudili so me. Nemreč muzikanti, ki so tu prenočevali in se pripravili ob 2. zjutraj nadaljevati svojo pot. Ne vem pa, čemu so hoteli ob tej zgodnji uri tako pridno "tonirati" svoje instrumente. Kakor da so kje na preriji, sem pomisli v svojem zgrajanju. Nato pa je napol v spanju domisliši Charleyja, ki ima sobo preko veže in ga to piskanje na vsa-kakake instrumente lahko prav tako moti. In res, dejal je, ko smo ga zjutraj vprašali, kako in kaj, da mu nekaj časa vršič podlavljajočih se gostov ni bil prav nič po godu, nato pa je dejal, da bi mu jeza nič ne koristila in je sklenil zaspasti neglede kaj se godi okrog njega. Storil je pametno, kajti tudi meni se je posrečilo iti nekaj

ur "v pokoj".

* * *

Vprašanje, ki smo ga imeli na zboru je: "Ali hočemo hitri kot pojemanje zadnja leta, ali pa je boljše, da se vzdržimo vsaj zadnji trenotek, s katerim smo se bojili radodarni?

Za svojo osebo bi l'vignil obe roki, da to izvršimo. Isteča misljenja je bila tudi ogromna večina našega zboru. To ne pomeni, kakor trdijo nekateri, da prenehamo biti socialisti, temveč da se v socialističnih aktivnostih čim bolj utrdimo. Mar naj prepustimo maso slovenskega delavstva v Ameriki šarataniom, reakcionarjem in drugim nasprotnikom našega gibanja?

Zase smatram tole za najvažnejše: da vzdržimo Proletarsko, Am. družinski koledar, Majski Glas, JSZ in Prosvetno matico. To so ustanove, ki so za naše gibanje življenskega

Bil je ogromen clevelandški komar, ki so bili v sezoni one dni in jih je ležalo pred mrežastimi vratmi in okni kakor žaganja. Ta, na mojem skupnini, kjer je prostor za rozo, je bil še živ. Pa sem rekel omizju: "Ne motimo ga. Velik je, lahko pada komu v čašo in pokvari zajtrk."

Veliki komar je ostal v zaponki čisto mirno in ogljetel, še le, ko smo stopili na prosto.

* * *

Najbolj napeto sejo smo imeli v soboto 6. julija, ko smo imeli na dnevnem redu vprašanje reorganiziranja JSZ. Tu ni bilo misli na nobeno šalo več, kajti pred nami je bil vprašaj, biti ali ne biti? Ali naj našo organizacijo prenovimo, ali pa shiram "pri starem".

Zelo posrečeno je bilo, da smo imeli onega dne za predsednika Matt Petrovicha. Včasih sem mislil, ko sem tu in tam predsedoval, da nekaj vem. Sedaj priznam, da sem se ob tej prilici od njega mnogo naučil. Petrovich ima v resnic vse zmožnosti, ki jih potrebuje predsednik, od kakršnega je demokrat mnogo odvisno. Posembno, če ljudje manevrirajo ali uganjajo strategične poteze, se mora predsednik silno pazi, da se ne vjame.

Zapisnik vam bo povedal podrobnosti debate o vprašanju reorganiziranja JSZ. Imeli smo pred sabo dva načrtta. Oba predlagatelja sta dobro podprtka v predmetu, ki

stranki, ako bo obstajala in kolikor bomo pomagati mogli. Toda njena eksistence ni in ne sme biti odvisna od nas.

V soboto 6. julija smo imeli v Slov. del. domu lep banket, o katerem so v tem listu že drugi poročali. In kakor večer prej, smo šli tudi po banketu na pomenkovanje v "spodnje prostore". Tu sem našel starznanca iz Forest Cityja, Stefana in Leopoldino Vozel, ki živi že več let v Clevelandu. Nam je bila ona nedelja dočlena depoldne za počitek in za piknik depoldne.

Na drugi strani pa je bil močan argument, opirajoč se na tradicionalno zvezo s stranko. En predlog na primer je določal, da naj članstvo glasuje, kako naj bo v bodoče z našo Zvezo. Naj se ostane del stranke, ali se naj osamosvoji za delo na svojem polju? Drugi predlog je določal, da naj ostanemo kot smo, drugi klubki, ki niso za pripadanje v stranko, pa se lahkoglasijo za klube v Prosvetno matico. In enako se naj ustanovi nove v P. M., kjer za JSZ ni prvega polja.

Ako bi bil mogoč kak kompromis med tem dvevma predlogoma, ga bi bilo na vso moč pozdraviti. Zdi se mi pa, da tak vsestranski "sporazum" ni izvedljiv, in ker ni, ga tudi bilo ni.

Vprašanje, ki smo ga imeli na zboru je: "Ali hočemo hitri kot pojemanje zadnja leta, ali pa je boljše, da se vzdržimo vsaj zadnji trenotek, s katerim smo se bojili radodarni?

Da bi se le še mnogokrat se-stali na takih zborih, kakor je bil XII. v SDD.

Izlet članstva kluba št. 1 na "kranjski hribček"

Chicago. — Na seji klubovih odborov v sredo 24. julija je Chas. Pogorelec poročal, da bo treba k storiti v korist klubove blagajne. Vrnil se bo v ta namen piknik klubovega članstva in pripravljen na "kranjski hribček". Kdaj? Enkrat v avgustu. Tako je tajnik pozive glede drugih piknikov, bo izlet našega.

Sodruži, če jih izgubimo, je ni več moč na svetu, ki jih bi še mogla obnoviti. Torej si lahko te ustanove obvarujemo, ne bi pa se jih po propadu mogli z nova ustanoviti. Naša edina naloga torej je varovati kar imamo.

Vsled tega sem priporočal na zboru v Clevelandu in priporočam sedaj članstvu, naj sprejme za reorganiziranje JSZ načrt, kakršnega je predlagal Frank Zaitz. Zbor ga je odobril z veliko večino. Daje nam vse možnosti za nadaljevanje socialističnih aktivnosti in za ohranitev vsega, kar imamo.

Pravijo da če gremo "stran", bo slabo za stranko. Ampak kaj če stranke sploh ne bo, kaj naj mi storimo? Se držimo le imena "stranka"?

Moje mišljenje je, da je XII. zbor JSZ težavnih problem reorganizacije pravilno rešil. Kajti ljudje, ki so za reorganizacijo načrt glasovali, so mi s svojim delom, svojo poštostjo in iskrenostjo priča, da so hoteli nič drugega kakor očet JSZ in v novi obliki ali "odcepjenosti" pa pomagati tudi

Dokonča leta bo imel naš klub torej še štiri prireditve. Namreč izlet v forest preserve nad Skavičem (prej Stežinarem) v Willow Springsu, v nedeljo 20. oktobra dramsko in kampanjsko prireditve v dvorani SNPJ, v nedeljo 26. novembra koncert Save v dvorani SNPJ in v torek večer 31. decembra Silvestrovo zabavo v Masonic Temple, 23rd St. in Millard Ave.

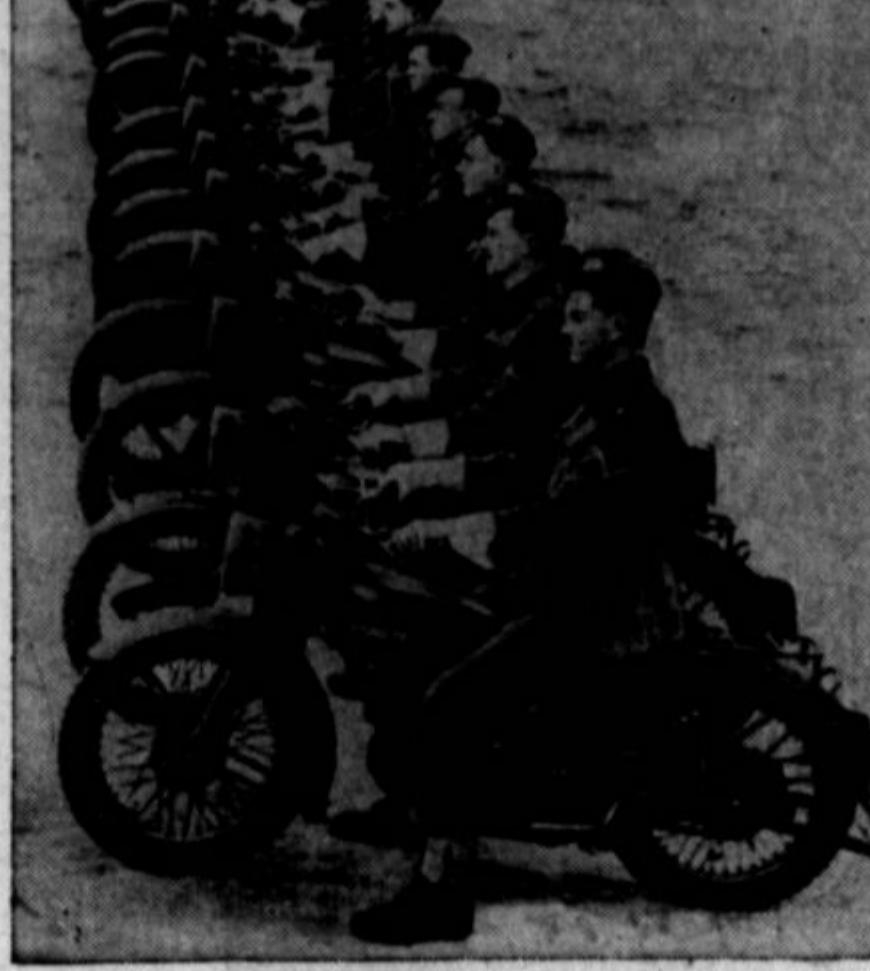
Turpin se spet spomnil Centra

Chicago. — Joseph Turpin, njegova žena Kristina in njuna hčer Elaine prebjegla svoje politične ponavadi v severni Minnesota, na Elyju. Tako tudi letos. In kot prej, tako je tudi letos navdušeno ribaril. Bil je uspešen, kajti jezer je tam mnoho. Ribe je postal Družbenemu klubu Slovenski center. Zadnje so bile servirane v soboto 27. julija.

Beg zlata v Zed. države

Vse denarno zlato po svetu je že skoro v Zed. državah. Še celo Jugoslavija ga je poslala sem v shranitev meseca junija t. l. za \$13,673,491, kakor je poročal J. K.

S KANADČANI SE NI ŠALITI!

V Angliji je tisoč mož kanadske armade, s katero so se nemške čete deloma seznanile v sedanji vojni že v Franciji in Belgiji. Angleži so nanje jako ponosni. Na gornji sliki je oddelek kanadske motorne divizije.

AGITACIJA ZA PROLETARCA IN DRUGE NAŠE PUBLIKACIJE

Referiral na XII. zboru JSZ in Prosvetne matice
Anton Jankovich

O tem vprašanju bi se dalo veliko, veliko govoriti, in menita tudi skoro celo knjig spisati! In to ve vsak mnogoletni izkušeni agitator delavskega časopisa. Človeku, ki agitira delavsko časopisje mu niso še od daleč posuta pota z rožicami. (Kaj še!) Najprvi mora biti zelo, zelo potrebitljiv, vztajen in sploh železni živec.

Ko pride v to, ono, ali tretjo hišo mora biti že vnaprej pripravljen. Prvo na različne izgovore. NI DENARJA — ta je prvi.

Ne vidim, ne znam brati, imam preveč listov, vse imam, papirjev in počasi berem. Vaše cajtene predrobitno pišejo, — pa nerazumljivo. Preveč visoko gospoško. Saj veš, mi smo prišli iz hribov, grabnov — z eno besedo rečeno — s kmetov. In pa starci smo ratači, "špeglov" (očal) nimam, jih nimam s čem kupiti. Torej, takih in enakih izgovorov nič koliko.

Nu, agitator posluša, potrjuje saj en čas, prigovarja ali pregovarja na vse načine. No bo na Mrs. čitala — braha (ona izgleda zavedna ženska). Ja, tudi z njo je skoraj kot z menoj, pravi možak. In tako teče čas. Naročnika še ni, capakov tudi ne. Morda tu pa tam se upreš z vso silo, ako si poznani, pa pravi: "No, Jože, Mike, pa vendar za vsaj pol leta se naroči, drugače ne grem iz tvoje hiše!" Morda ta končni pritisok obvelja vsaj pri nekaterih.

Pa pride v drugo ali tretjo hišo, kjer se spet mogoč začne tako ali drugačna pesem kot v prvi. Naletel si na sitneža, ki ti začne očitati to in ono. Potem se ti pa spravi še na časopis, ki mu ga ponuja, in morda na vsezdajne še na stranko, ki jo liši zastopa. In tako gre čas na prej. Agitator pa ne ve ali bi človeka kar naprej poslušal ali bi se z njim kregal, ali kaj? In takih je veliko. Niso pa vsi.

Spet pride v veseljem k ljudem, ki so zelo vladuni, zavedni. Z njimi se prav lahko pogovori. Pri njih dobij obnovitveno in mogoče tudi novo naročino! In ko pride agitator k takim prijaznim, zavednim ljudem, se okrepiča in spet ojunaci, da nadaljuje s svojim delom.

Agitacija pred 15. ali 20. leti in sedaj se veliko razlikuje. Prej ni bilo toliko strank in strančic. Zadnje čase ustajajo vseposvod Mojzesi, ki vsak po svoje plavš ali zavaja naivno ljudstvo. In ljudje preje verjameno političnim in drugim blufcem kot dobremu delavskemu časopisu. Gotovo je, da so tudi gotovi resnični izgovori, kot starost naših ljudi in dolgoletna križa, izumiranje, nadomestila pa nobenega ni, itd. itd. Največ je pa kriva nezadovoljnost in ignoranca.

Pri dvema našima publikacijama, Ameriškemu družinskuemu koledarju in Majskemu Glasu, je malo bolje. Prvo, ker staneti bolj malo vsoto, ki jo ljudje laglje dajo od sebe. In drugo pa, ker sta ti dve publikaciji prav izvrstno urejeni, so

se ljudem prikupile! Največji kriz je to, da nam manjka dobrih in vztrajnih razpečevalcev. Je pa še nekaj kar potrebujemo pri teh dveh publikacijah, in to je nabiralcev oglasov, brez katerih se nobena takša stvar ne izplačuje.

Pridobivanje oglasov dandasnes tudi ni lahka stvar. In to postaja vedno težje, ker večina danes oglašuje po radiu. Pri tem bi se dalo veliko, veliko pomagati. Rešitev je skoro enostaven način: Mi, skoro vsi moški, samci še bolj, možje in še največ pa naše žene gospodinje. Tu in tam gremo v gostilnico, brivnico, k čevljariju in to gotovo večkrat na teden, mesec ali leto. Ali bi se ne dalo ob takih prilikah pri takih obrtnikih dobiti naročnika, ali oglas za Koledar, ali Majski Glas? In naše gospodinje, sem prepričan, da imajo za pridobivanje oglasov še lepo priliko. Kajti one so večinoma tiste, ki kupujejo živila in vse druge, ono kar uživamo in rabimo vsak dan. In ako trgovcu taka žena (odjemalka) pove na lep način: "Boš dal en ali dva oglasa na leto, kar te bo stalo \$2 ali \$3", ne verjamem, da bo odklonil, dober gospodar že ne. Raje bo dal oglas kot da bi zgubil odjemalko. Ako pa pride na tretjat, da kateri trgovec odkloni tak oglas, se mi pa naravnost pove, da ako je tak najgre k vragu, — prav po domačem. Ker tak trgovcu ima samo grablje, nima pa vil. Iz srca bi želel, da bi se vsi sodruži in posebno sodružice, pa tudi naši simpatičarji in simpatičarke kolikor jim je le mogoče tega držale ali posluževale. To poskrbno po večjih mestih. Poskrbimo, ne hranišmo jezika. Ker brez truda ni nič.

Nu, agitator posluša, potrjuje saj en čas, prigovarja ali pregovarja na vse načine. No kar uživamo in rabimo vsak dan. In ako trgovcu taka žena (odjemalka) pove na lep način: "Boš dal en ali dva oglasa na leto, kar te bo stalo \$2 ali \$3", ne verjamem, da bo odklonil, dober gospodar že ne. Raje bo dal oglas kot da bi zgubil odjemalko. Ako pa pride na tretjat, da kateri trgovec odkloni tak oglas, se mi pa naravnost pove, da ako je tak najgre k vragu, — prav po domačem. Ker tak trgovcu ima samo grablje, nima pa vil. Iz srca bi želel, da bi se vsi sodruži in posebno sodružice, pa tudi naši simpatičarji in simpatičarke kolikor jim je le mogoče tega držale ali posluževale. To poskrbno po večjih mestih. Poskrbimo, ne hranišmo jezika. Ker brez truda ni nič.

Zadnjih nekaj let živi sodr. Zlemburger v Piney Forku, prej pa je bil dolgo vrsto let v naseljih Glesco in še prej pa v drugih naseljih istega okraja (v vzhodnem Ohiu). On je član kluba št. 11 JSZ v Bridgeportu, prej pa je bil volilničar kluba št. 2 v Glesco.

Hvala za sliko, Nace. Ob pričilih jo priobčimo v Majskem Glasu ali pa v Koledarju.

O katoliškem časopisu in njegovi agitaciji

Večkrat se tu pa tam sliši pripombe, češ, kaj pa katoličani, zakaj pa oni napredujejo s svojim časopisom?

No, znano mi je, da tudi pri njih zadnja leta ni kaj prida napredka, ki pa je mogoče malo večji kot pri nas. Pa so gotovi vidni vzroki in veliki pripomnički. Oni pri njih kampanjski agitaciji pritisnejo na ves njihov katoliški aparat. Pržnica je njih največja pomočnica, ker imajo vsako nedeljo shode v cerkvi. Spovednica je njih druga prav dobra pomočnica. In ako ne morejo domači, navadni kaplani in fajmoščari, poklicnjenci misjonarje. In kadači ti pričnejo strašiti in rotiti njih ovčice, je pa precej vse v redu. Pa se en malej jih v spovednici omečajo, nakar copaki, dolarji kar letijo od njih. Vse v večjo čast božjo!

Mi pa moramo apelirati le na razum ljudi, zato je naše delo tako težko in dohodki so majhni. A vendor, če se ozremo nazaj, mar nismo lahko veseli uspehov na našem časniškem polju? Seveda. Torej le nadaljujmo kot smo delali dosedaj, pa bo dobro. Anton Jankovič.

Pri dvema našima publikacijama, Ameriškemu družinskuemu koledarju in Majskemu Glasu, je malo bolje. Prvo, ker staneti bolj malo vsoto, ki jo ljudje laglje dajo od sebe. In drugo pa, ker sta ti dve publikaciji prav izvrstno urejeni, so

IZ KANSASA

Zasluga kluba št. 21 JSZ v Armi je, da ima soc. stranka v Kansusu pravico do svoje liste pri vseh volitvah. Nekako pred 10. leti mi je sporocil tačni tajnik državne organizacije, sodr. Magill, da bo težko postaviti soc. listo in da po njejem mnenju sploh ni vredno poskusiti, ker je to "hopeless case". Moj odgovor je bil, da moramo na vsak način skušati obdržati to pravico in nominirati kandidata, naš klub v Armi pa bo pomagal finančno in z nabiranjem podpisov. To je dalo peščici angleških sodrov vzpodbudo, da so šli na delo, naš klub je pa tudi v polni meri izpolnil svojo obljubo.

Letos smo spet postavili soc. listo za jesenske volitve, ki je bila odobrena. Obstoji iz dobro poznanih sodrov in sodružnic, ki so že precej let v naprednem delavskem gibanju. Sicer to ni bila težka stvar. Treba je bilo dobiti le en odstotek podpisov. To je dalo peščici angleških sodrov vzpodbudo, da so šli na delo, naš klub je pa tudi v polni meri izpolnil svojo obljubo.</

Razprava o reorganiziranju J. S. Z.

CEMU NE RAZUMETI
STVARI TAKO
KAKOR SO?

Kadar govorimo o predlogu za osamosvojitev JSZ, ali kakor to označujejo drugi, "za odstop iz stranke", je potrebno upoštevati, čemu je ta problem za JSZ sploh nastal.

Gre se za ohranitev JSZ, Proletarca in drugih naših ustanov, ki so prisile v opasnost veden vnaprejšnjega faktorja, v katerem pa smo vsled organizirane zveze z njim tudi mi prizadeti.

Naj problem je torej treba gledati in presojati edino s stanišča, kako se nazadovanju oteži in ohraniti naše ustanove ter vrednost dela, ki ga vršimo med slovenskim delavstvom nad tri desetletja.

Nekateri tega ne zapopadejo, in zato vidijo pred sabo samo "stranko", od katere se hcejo nekateri "ločiti" in napraviti s tem smrtni greh. Ker je v prejšnjem Proletarju tudi A. Garden razpravljal z vidika stranke in ne obolezni, ki jo je zadela, je potrebno, da se posmenimo o "stranki" kot je in ne o taki, o kakršni si bi kdo domisnil, da je.

V Zed. državah si je treba predstavljati stranko za tako politično telo, ki se lahko udeležeje političnih bojev in v njih tudi **kaj pomeni**.

Vzemimo za primera državo Illinois. V nji se je socialistična stranka lahko udeleževala na državnih in predsedniških, nego tudi občinskih volitev. Danes tega ne zmora niti v Chicago, kaj sele v Springfield, Juliett, Ciceru, Waukeganu in v drugih mestih, kjer je brez organizacije, ki bi mogla politično funkcionirosati.

Enako je v veliki industrialni državi Ohio in s par izjemami v vseh drugih. Ako se hočejo delaveci v njih udeleževati volitev, morejo izbirati le med kandidati kapitalističnih strank ker drugih ni, razen v Milwaukeeju in Readingu ter tu in tam se v kakem drugem mestu, na primer v St. Paulu in Minneapolisu v Minn., ter v Bridgeportu, Conn. Ampak v slednje imenovanih mestih ni socialistične stranke nego druge delavske politične organizacije.

Socialistična stranka še obstoji toda politično ni niti senca več tistega, kar je bila nekoč. Sedaj se vsake štiri leta trudi priti na glasovnico vsaj za predsedniške volitve.

Prav rad bi zapisal, da S. P. sijajno napreduje, da si spet ustanavlja časopise, da lahko poseže v vsake volitve v vseh industrialnih krajih dežele in spet dobiva toliko glasov, da se članom ni treba truditi z nabiranjem tisoč podpisov, kajti zoper smo legalna stranka! Ampak če bi pisal tako, ne bi bilo res. Torej vse kar morem je trdno upati, da se tak močan pokret pod imenom socialistične stranke ali kakim drugim imenom gotovo spet obnovi in da k temu cilju pomagam po svojim močem. Nihče ne bo velen bolj kakor jaz, če se onim ameriškim srodrugom, ki delajo med angleško govorčo maso ameriškega ljudstva, posreči pridobiti nekdanje somštejene in člane ter z njim vredno ne nazaj v S. P. Toda dosedaj vidim le še optimistična zagovorila, da se to zgodi, kakor smo jih navajeni videti v listih ali slišati na sestankih že nekaj let, toda dosedaj še niso hotela postati dejstvo.

Napadi ob Jadranu

Promorski Slovenci so spet čuli vojne eksplozije, ko so angleški letaliči napadli Trst, Puli in Videm.

liko aktivnosti širom dežele, ji ni vse to nič pomagal. Mnogo med našim ljudstvom jih je razočaranih prav radi tega dejstva, kajti močno so verovali, da je socialistični stranek na poti zmagovalja. Vprašaj jih sedaj za to ali ono, pa ti z gnejevom odvrnejo, "da ni vse skupaj nič".

S. Garden da dejstva pozna. Baš zato ker jih pozna, je bil napisal razpravo, v kateri izvaja, da ji je potreben "new beginning" in letos je pa njeni konvenciji predložil resolucijo, v kateri jo urgira, da se naj izmoti iz onemoglosti s sklicanjem konferenca za zgraditev novega delavskoga političnega gibanja. Ampak sedaj, ko je tu zivljenski problem JSZ pa piše o soc. stranki tako, kakor da se bi od nje organično nikakor ne smeli odstraniti in dokazuje, da če se to zgoditi bodo člani odstopili in nazadovanje bo vsled tega večje.

In njegovega argumentiranja je razvidno, da mora iti po željah manjšine, pa naj bo za dobročinstvo in interesu JSZ ter naših ustanov to prav ali ne. Edino koncesijo, ki jo je pripravljeno, da bi bilo ustavnopravljanje nekakih separativnih klubov P. M., ali pa, če se organsko ločimo, naj si JSZ spremeni ime in naloge.

Pravi, da se je iz bojev v S. P. naučil, da se ne da nekaj posiliti članstvu po goltancu. Škoda, ker se niso tega naučili visti, ki se usiljevali svoja mnenja in takško drugim "po goltancu" toliko, da so stranko začeli. Ampak baš iz Gardnovskega dopisa v prejšnjem Proletarju je razvidno, da se tega ni naučil in vztrajno trdi, da le tako kakor on prizoriča je za JSZ pravilno, in če večini to ne bo prav, pa bodo odstopi, resigiranost in konec.

Cudna je njegova ugotovitev, da če bi zadnja leta mi tako pridomne ne sejali nezaupanja med našim delavstvom do ameriške politične organizacije.

Koliko je delavcev WPA v Chicagu?

V Chicagu je uposlenih pri WPA še nad 46,000 in v vsem Illinoisu čez 108,000 delavev.

Avtne nezgode v Chicagu

V prvi polovici tega leta je bilo v Chicagu ubitih v avtneh nezgodah 308 ljudi, ali trije več nego v istem času lanskog leta.

Bonke v likvidaciji

V Illinoisu je še 126 "državnih" bank v likvidaciji. V drugem četrtletju 1940 so skolekale \$2,179,808, toda skoro ves ta denar je šel za "upravne" stroške. Samo tri banke so plačale nekaj tudi vlagateljem.

Napadi ob Jadranu

Promorski Slovenci so spet čuli vojne eksplozije, ko so angleški letaliči napadli Trst, Puli in Videm.

Napredok Ameriške legije

Ameriška legija, ki se smatra za glavno zasečinico amerikanizma, ima nad 1,054,000 članov ali več ko kdaj prej v svoji 21-letni zgodovini. Legija je sovražna vsem "tujim" izmombom med katero prišteva vseh svojih 21 let tudi socializem.

Prelog za osamosvojitev JSZ, ki ga je zbor odobril z veliko večino, določa, da sodelujemo s soc. stranko kjer in kolikor močno. Sodelovati pa bi mogli z njo seveda le tam, kjer funkcioniра. Kjer delujejo nam sorodne organizacije in socialistične slike ni v politiki, bi sodelovali z njimi. Na primer v Minnesota s farmarsko-delavsko, in v Wisconsinu pa z drugimi-socijalisti vred v Progressivni Party federaciji.

Toda glavno delo organizacije kakor je JSZ bi moral biti vzgojno in poleg tega na takih poljih kjer lahko največ storimo. Torej na unijskem, na zadržnem in prosvetnem. Kajti dasi smo dali soc. stranki v podpiranju njenih političnih aktivnosti tisoč dolarjev in ve-

riškega socialističnega gibanja, bi tudi naša Zveza ne bila tako nazadovala.

Ako bi bilo to res, čemu pa je nazadovala soc. stranka še mnogo bolj nego JSZ?

Jaz ne poznam nobenega našega sodruga, ki bi bil sejal nezaupanje do socialističnega gibanja, pač pa je bilo tem sodruggedu hudo, ko so videli, kako neodgovorni "radikalni romantički" s svojimi pustolovčnimi rušnji socialistično stranko. In naravno, da so imeli o njih pravico povedati svoje mnenje in sodbo. Namesto da bi tisti fantje in dekle učili v agitaciji in v odgovornosti, so se takoj po pristopu v stranko rinili v vodstvo, frazarili in sprejemali nesmiselne resolucije, uravali "disciplino" in po nekaj mesecih so se navezana na nobeno sekto in hirala v nji.

pustili ipogorišče... Tisti ljudje, sodružen Garden, "so sejali nezaupanje" med delavstvom, ne mi. In Garden to ve, ker se je veliko gibalo med njimi.

Nobeno opravljevanje ali analiziranje ne spremeni dejstva. Lahko se jih sicer zakriva, ali odova z olepševanjem, toda včas temu ostanejo takša kot so.

Vsi vemo, da je delavsko politično gibanje v razsulu in enako vemo, da se socialisti, ki so se vzgojili v minulih desetletjih v socialistični stranki, niso pogrenzili v zemljo. Gotovo pridejo spet zraven čim se pojavi nov politični pokret, katerega bodo vodili odgovorni, zaščitni in možje v jurišu socialistično stranko. Drži gumb", se je nasmehnihil in oči pokazal za dvema dekletoma, ki sta odhitele mimo.

"Kaj, cela metla izgine?"

"Pozdravljen", je rekel in beli zobje so se iz sajastega obrazu mično zablesteli. Češči so se svetle kakor miški. Sajasta oblike je tesno oklepala strojno postavo, preko ramen pa je krožila metla. "Drži gumb", se je nasmehnihil in oči pokazal za dvema dekletoma, ki sta odhitele mimo.

"Kup sreča si", sem rekel.

"Pa ne morem nič vzeti z nje," se je nasmehnihil.

"Gumb drži, kakor svetuješ, pa boš srečen", sem se norčeval.

"Vidiš, v meni ni tiste vere, kakor v tistih, ki verjamajo, da bodo srečni, če se primejo za gumb, ko srečajo dimnikarsko metlo. Na strehi nameč rabiš metlo iz žice. Kar zagledam nekega gospoda, dobro znanega, odličnega... poznam ga, nadzvetnik je. Ustavl se je pred mojo metlo. Skrbno je pogledal okrog sebe. Nikogar ni.

Mene na strehi je pozabil pogledati. In potegnil je z roko nezno, kakor zaljubljene po obrazu dekleta, po sajasti metli, zamrmljal nekaj — videl sem to na gibanju ustnic — in ves srečen odhitel dalje."

Tisti srečen je bil na dimnikarskem obrazu.

"A vi?" sem vprašal.

"Jaz?" je zmignil z ramen.

"Kaj jaz? Tiho sem se smejal, to je vse. Veseleš me je, da sem na tak način človeku dal veselo in srečno srce. Če ljudje verjamajo, da jim to prinese srečo, naj verujejo. In posebno zdaj, ko je kriza. Vsak si naj avtorja upam na srečo po svoje."

"Ti verjamajo v autosugestijo?"

"Zakaj ne bi verjel? Saj je dovolj autosugestije v srečo, imas prav. Želja se jim napovedi vsekakor izpolni."

"Nek drug znanec dimnikar je pripravoval:

"Ali vidite to mojo metlo?"

Kazal mi je vso oguljeno metlo.

"Včeraj", je pripovedoval,

"je bila še čisto nova. Zdaj pa, vidite, kaj so naredile z njo."

"Kdo?"

"Dekleta."

"Kje?"

"Na dekliški šoli. Prišel sem, da pčelim dimnik. Dve metli sem imel s seboj in tisto iz žive."

POSLUŠAJTE

vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko radio uro v Chicagu od 9. do 10. ure dopoldne, postaja WGES, 1360 kilocycles. Vodi jo George Marchan.

PRISTOPAJTE K SLOVENSKI NARODNI PODPORNI JEDNOTI "PROSVETA"

Stane za celo leto \$6.00, pol leta \$3.00

Ustanavljajte nova društva. Deset članov(ie) je treba za novo društvo. Naslov in list za tajnictvo je:

2657 S. Lawndale Ave.

CHICAGO, ILL.

FRANK GRILL in JOSEPH KOZDRIN, lastnika

Fina posrežba — Cene zmerne — Določeno jamčeno

Telefoni: CANAL 7172—7173

1727-1731 W. 21st Street

CHICAGO, ILL.

IZ VUKOVE ZAPUŠČINE

IVAN VUK:

SAJASTI MOŽ S ČARODEJNO METLO

Srečala sva se na ulici.

"Pozdravljen", je rekel in beli zobje so se iz sajastega obrazu mično zablesteli. Češči so se svetle kakor miški. Sajasta oblike je tesno oklepala strojno postavo, preko ramen pa je krožila metla. "Drži gumb", se je nasmehnihil in oči pokazal za dvema dekletoma, ki sta odhitele mimo.

"Kaj, cela metla izgine?"

"To je največja sreča, ne za mene, ampak za tistega, ki jo izmakne. Doma jo potem pribije v kot kakor ob Božiču jaslice in cel kup sreča gre iz nje. Že v več stanovanjih sem videl takih pribite metle."

Nasmehnihil se je in beli zobje sajastega obrazu so se blesteli.

"No, včasih človek že zatisne oči, posebno če so ženske mlade in zaščitne. Morda je pribile.

"Pa ne morem nič vzeti z nje," se je nasmehnihil.

"Gumb drži, kakor svetuješ, pa boš srečen", sem se norčeval.

"Vidiš, v meni ni tiste vere, kakor v tistih, ki verjamajo, da bodo srečni, če se primejo za gumb, ko srečajo dimnikarsko metlo."

"Danec sem doživel to-le", je rekel in ustavl se je zanjec dimnikarsko metlo iz žice. Kar zagledam nekega gospoda, dobro znanega, odličnega... poznam ga, nadzvetnik je. Ustavl se je pred mojo metlo. Skrbno je pogledal okrog sebe. Njegova oblika je tesno oklepala strojno postavo, preko ramen pa je krožila metla. "Drži gumb", se je nasmehnihil in oči pokazal za dvema dekletoma, ki sta odhitele mimo.

"Danes sem doživel to-le", je rekel in ustavl se je zanjec dimnikarsko metlo iz žice. Kar zagledam nekega gospoda, dobro znanega, odličnega... poznam ga, nadzvetnik je. Ustavl se je pred mojo metlo. Skrbno je pogledal okrog sebe. Njegova oblika je tesno oklepala strojno postavo, preko ramen pa je krožila metla. "Drži gumb", se je nasmehnihil in oči pokazal za dvema dekletoma, ki sta odhitele mimo.

"Danes sem doživel to-le", je rekel in ustavl se je zanjec dimnikarsko metlo iz žice. Kar zagledam nekega gospoda, dobro znanega, odličnega... poznam ga, nadzvetnik je. Ustavl se je pred mojo metlo. Skrbno je pogledal okrog sebe. Njegova oblika je tesno oklepala strojno postavo, preko ramen pa je krožila metla. "Drži gumb", se je nasmehnihil in oči pokazal za dvema dekletoma, ki sta odhitele mimo.

"Danes sem doživel to-le", je rekel in ustavl se je zanjec dimnikarsko metlo iz žice. Kar zagledam nekega gospoda, dobro znanega, odli

MAYBE SO

"If we had devoted more of our time and attention to building cooperatives among our people instead of a political movement, we would have a stronger following of young people in our Federation than we have today," a delegate to the JSF Convention stated.

Maybe so.

It is entirely within the realm of possibility. We know that in some Slovene communities our people have made a success of their cooperative movement, and if they had concentrated on it entirely as the Finns have, undoubtedly better results would be forthcoming.

On the other hand it was Etbin Kristan who said: "Our all-important duty is building a political movement of the workers, for, regardless of how well we may build the cooperative movement, a government entirely controlled by reactionaries can wipe it out in one sweep."

This statement carries much truth and bears studying. Just as a labor movement concentrated entirely on building labor unions, the while disregarding political organization of the workers, is unwise, likewise organizing in the cooperative field alone is no less impractical. Because, leaving control of the political field entirely to capitalist politicians at once endangers any other movement the workers might undertake.

Organizing workers politically and supplementing organizational work with the highly essential educational work is the aim and purpose of our Federation today, just as it has always been in the past.

WE DIDN'T WIN

A letter writer, who probably thinks of himself as a good American, jars us with the prediction that, "in the next election, Norman Thomas will be practically forgotten."

We haven't the least doubt that, distasteful as this preview is, the letter-writer is going to stand out as a true prophet. But why look to the future? Why not gloat in the past and examine the present?

Norman Thomas always was forgotten—practically. So was Eugene V. Debs. So, too, were the counterparts of Thomas and Debs in foreign lands. They never were given the go-ahead signal by their fellow men.

So what? Well, look what we have as a result.

Thomas was opposed to the World War, the writer recalls. But the war took its toll of millions of lives and billions of wealth despite his opposition. And what is the result? Another war, with worldwide unrest and misery of record-breaking proportions.

We are at a loss to understand the mental processes of people who find pleasure in the knowledge that their votes helped shape the policies which have brought civilization to the brink of destruction. They won elections and they are responsible for what has happened. They should hang their heads in shame, not exult and condemn the people whose plans for a better life were rejected.

Come what may to the nation and the world, the Socialists have a splendid alibi. They never have been in power. They always were practically forgotten. They lacked the power to guide the nation and can now rightly deny responsibility for the plight which already has come to the nation and for the menace which confronts us.

When the rolls of dead in the present European war are published, Socialists need not explain. They didn't develop the forces of hate and greed which have brought death and destruction to the world. When they were urging a more honest and human social and economic system they were "practically forgotten." — Reading Labor Advocate.

G. O. P. Nominee Stands For Big Business Rule

NEW YORK.—Here is what an article entitled "The Truth about Wendell Willkie" published in the magazine *In Fact* says about the Republican nominee.

Willkie believes:

1. America should be run by Big Business.

2. New Deal social reforms which interfere with business should be modified.

3. Civil liberties and labor rights must be set aside to the extent necessary to give business a free hand.

In fact also points out that although Willkie said at the Press Club that he favored aid to the Allies short of war, he told a different story at a dinner given earlier by Thomas W. Lamont of J. P. Morgan & Co. At the New York dinner, *In Fact* learned, Willkie assured the bankers and businessmen that he advocated the sending of an American expeditionary force to fight on foreign soil.

Mechanical eyes have been invented by a Rhode Island man to show how traffic signs appear to persons afflicted with astigmatism unless they wear corrective glasses.

CITIZENSHIP

If you are seeking information on becoming a citizen of the United States, a pamphlet on the subject, selling for only 15¢ can be secured by writing to:

PROLETAREC

2301 South Lawndale Ave.

CHICAGO, ILL.

Write Today!

THE BRAVOS BAWL

Millions of bravos are now howling for war, but very few of them have adopted the easy plan of crossing the Canadian border and there enlisting. The Canadians, as everyone knows, would welcome them fondly, and accommodate them with places in the forefront of the fray, but nearly all of them show a reluctance to the step up. The majority of such warlocks, in fact, are beyond military age, and not many of them shed any gore for democracy the last time.

H. L. Mencken.

James Oneal Departs For California

NEW YORK.—The New Leader of last week reports that James Oneal and family are leaving New York for permanent residence in California.

Social Democrats and the many friends of James Oneal will give the Oneals a warm send-off at a farewell and testimonial dinner at the Hotel Diplomat on August 8th.

James Oneal was editor of the old New York Call and until recently editor of the New Leader. He is the author of *The Workers in American History*, many copies of which have been distributed among our people through our Educational Bureau. He was formerly a feature writer on the Baltimore Sun and is known as an effective and forceful speaker and writer from Coast to Coast.

THEY'RE BITING

CHICAGO.—A second box of fine Minnesota wall-eyed and Northern pike received from Joe Turpin made for a highly enjoyed fish fry at the Slovene Labor Center last Saturday night.

Evidently the fish are biting in Minnesota these days, or else Joe knows how to entice them.

31 STATES IN THOMAS' CAMPAIGN TOUR

Socialist Candidate Plans Most Ambitious Campaign In 15 Thousand Mile Swing Through the Nation

Embarking on the most ambitious speaking tour of his crowded career, Norman Thomas will carry the Socialist standard into 31 states on a 15,000-mile election tour of the continent, bringing before the American people the Socialist message of peace, plenty and freedom.

The Socialist candidate for President is a veteran campaigner but he has never undertaken a project of this size. He will speak to unnumbered thousands throughout the country, covering the continent twice and speaking at nearly 200 meetings.

He will begin the tour on Labor Day and keep going until the day before election. After making a transcontinental sweep to California, he will return to the Eastern seaboard along the Southwestern route; he will again leave October 4 for a tour which will take him to Salt Lake City and back.

VISITORS

CHICAGO.—Slovene Labor Center visitors last week were: Julia A. Norris, Josephine Stucker and Rosie Stucker, Johnston City, Illinois; Edward Tieck and Joe Zalazar, La Salle, Illinois.

THE MARCH OF LABOR

PROPOSED PLAN FOR REORGANIZING THE JUGOSLAV SOCIALIST FEDERATION

The 12th Regular Convention of the Jugoslav Socialist Federation, held in Cleveland, Ohio, July 4-6, Accepted a Reorganization Plan for the J. S. F. which is now before the membership for discussion and referendum vote, to be completed within a period of 3 months after close of the Convention

The plan now before the general membership is as follows:

I. PROGRAM

The purpose of the Jugoslav Socialist Federation shall be:

1. To organize Jugoslavs politically and industrially for joint work with other like organizations, interested in bettering living conditions of the common masses.

This includes:

a) Fair and equal opportunity for youth, and

b) Security in sickness, old-age, and unemployment.

2. To interest our people in labor unionism and educate them for constructive work in their labor unions.

3. Propagate the spirit of unity and solidarity in the political, industrial and co-operative fields.

4. Work for unity in the American labor movement, and organize workers by industries rather than trades wherever and to whatever extent this will be practical.

5. Help build a political party of workers and farmers which will carry on the fight for their own interests, defend civil rights and liberties, and be pledged in its main purpose, to building a new social order based on democratic socialism.

6. Support the international labor movement throughout the world in its struggle against fascism and the totalitarian regimes of all types; defend the workers against reactionary forces in the democratic countries and against exploitation everywhere.

7. Fight against dictatorships, regardless under what name they function.

8. Co-operate with the Socialist party of the United States and other labor or farmer-labor parties, organized on a program for building a democratic collective commonwealth.

9. The JSF executive committee shall have power to decide on affiliation and co-operation with other parties, or this can be decided by referendum vote.

10. Help build and strengthen the co-operative movement among farmers and workers.

11. Support the Socialist party and other labor parties whose programs embody the above-mentioned articles, in their election campaigns.

12. Help renew the Labor and Socialist International and offer it our assistance wherever it has been weakened or driven under ground.

OUR IMMEDIATE AIM

13. Strengthen already established Branches of the JSF, and organize new ones in localities where none exist.

14. Expose political charlatans and reactionaries, regardless under what color they may be parading, and

a) Petty politicians and selfish opportunists who shield themselves in the ranks of the radical movement.

b) Co-operate with our members in the fraternal movement, and help build a true society of common brotherhood.

c) Spread educational work through the JSF Educational Bureau.

d) Build and strengthen our press — Proletarec, American Family Almanac, May Herald — and circulate other books and newspapers holding aloft the banners of labor and socialism.

e) Train youth for constructive work in the labor movement in line with socialist principles.

f) Help correct injustices debt foreign-born elements and aliens in this country by war-time hysteria and false patriotism.

II. NATIONAL

1. Territory in which the Jugoslav Socialist Federation shall function includes all Slovene settlements in America, and, as much as possible, Serbian and Croatian localities. Furthermore, our members everywhere shall be instructed to co-operate to the best of their abilities in any field in which constructive work can be accomplished for the JSF program.

III. LOCAL ORGANIZATIONS

1. To carry out its work, the JSF has local Branches known by numbers under which they have been organized. Branches shall be also entitled to select names for their group, as for instance, Branch "Forward," Workers' Club, Educational Club, Progressive Slovenes Club, etc. Any name selected must be finally sanctioned by the JSF Executive committee.

2. Membership shall be granted to every man or woman who pledges himself to help carry out the program of the JSF.

IV. MEMBERSHIP

1. Every employed member shall pay monthly dues of 25¢, which shall be divided as follows: 15¢ into the JSF general expense fund, and 10¢ into the JSF convention fund.

2. Dual members (husband and wife) shall pay 30¢ per month, or 5¢ more than regular dues.

3. Unemployed, sick, or other members without regular income, shall pay 5¢ per month.

4. Highest dues for single members shall be 25¢, dual members 30¢, and unemployed members 5¢. To these amounts Branches shall be entitled to add their own Branch assessment, which in no case should bring total dues over 40¢ per member. This new dues system, in comparison with the old, is a general reduction of 15¢ per member. The reduction has been made in the belief and hope that enough new members and increased income from dues shall be gained to not only offset the loss but greatly increase dues income over the past.

5. Members-at-large shall pay dues of \$1 per year. They shall be accepted only in localities where no JSF Branch exists.

V. JUNIOR BRANCHES

1. JSF Branches shall build various sub-branches of educational and cultural nature; such as, labor choruses, dramatic and juvenile groups. The latter to be divided into two sections:

a) Juveniles up to and including the age of 14, and

b) Junior guilds, including youth over the age of 14.

VI. EXECUTIVE COMMITTEE

1. The JSF Executive committee shall consist of 5 members and an auditing committee of 3 members. It shall be the duty of these 8 members, in conjunction with the JSF national secretary, to hold not less than one meeting each month.

2. The JSF executive committee shall be further enlarged by 5 members (who shall be residents from outside the Chicago district), to be elected by the general membership. These five members shall attend the yearly meeting of the JSF Executive committee and JSF Educational Bureau.

EDUCATIONAL BUREAU

3. The executive committee of the Educational Bureau shall consist of 5 members, of which 3 shall be from the Chicago district and attend monthly meetings of the entire committee, while the other 2, elected from outside of the Chicago district, shall attend yearly meetings of the committee.

4. National secretary of the Jugoslav Socialist Federation shall be likewise national sec. of the Educational Bureau. The combined Educational Bureau executive board shall be empowered to elect an assistant secretary of the Educational Bureau. National secretary shall call meetings of both boards and report on the work and standing of both organizations at each meeting.

5. On important issues, board members from outside the Chicago district shall be consulted through mail for their opinions and vote.

6. Duties of individual functionaries of the JSF Educational Bureau and the entire boards, as such, shall be to inform the membership in general of all its decisions; furthermore, it shall be the duty of the executive committees to issue statements for benefit of members and the general public, whenever conditions arise to warrant such.

(All remaining sections of the JSF and Educational Bureau by-laws, if the reorganization plan is accepted, shall be rewritten to conform with the above new sections.)

WARS AND DICTATORSHIP ARE RESULTS OF CAPITALISM

Socialists Should Not Permit Horror of European Slaughter to Divert Them From Their Goal of Building Socialism in America.—Failure of United States to Accept Socialist Program Will Pave Way For Dictatorship Here

By WILLIAM A. TOOLE

It is generally admitted that a certain confusion of aims, as well as a misunderstanding of the current situation, preceded and was largely responsible for the rise of the totalitarian states of Europe. Socialists know that this confusion in both directions was caused fundamentally by the gradual and unperceivable breakdown of the capitalist system of production.

However, in the present crisis in this country, many Socialists have failed to note that this very same confusion, resulting from the very same cause, is now existing in the United States and that, if the people of the country are not aroused to the factual conditions, the near future will see in this so-called "land of the free and the home of the brave" a dictator in Washington directing the affairs of the country.

Desperately needed is a revival of the old-time faith and an acknowledgement that Socialism is the hope of the World. But while we may agree that Socialism is the only hope, many fail to see that if Socialism is to justify that hope it must be inaugurated quickly and effectively. Else . . .

Socialists Not Basically Passivists

In the confusion that exists today in this country Socialists must keep in mind that not peace, but Socialism, is their goal. Furthermore, the time in which Socialism may be achieved is so limited that the greater efforts of the party should be given, not to berating the President for taking the nation so near to the war peril, but to the most important and outstanding fact, that war is caused by capitalism, and that our present situation arises for the most part from the breakdown of capitalism in this country.

Just now it is Germany that appears to be the enemy. Tomorrow it may be Japan, and the day after Great Britain will be the guilty wretch (if it lives). That there should be a constant and pressing attack upon war mongers is true indeed.